

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/19/2021
Identifikačné číslo spisu: 8113207968
Dátum vydania rozhodnutia: 19.05.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:8113207968.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Prieceľovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu: Ing. Július Lapdavský Deštrukprojekt, s miestom podnikania Zakarpatská 1901/6, 048 01 Rožňava, IČO: 32 996 187, zastúpený advokátkou JUDr. Máriou Ďurajovou, so sídlom Námestie 1. mája 11, 048 01 Rožňava, IČO: 35 545 003, proti žalovanému: PKB invest, s.r.o., so sídlom Jilemnického 4, 080 01 Prešov, IČO: 36 461 733, zastúpený PETRÁN A PARTNERI ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA s. r. o., so sídlom Puškinova 16, 080 01 Prešov, IČO: 36 854 581, o zaplatenie 78.795,23 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 18Cb/100/2013, na dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 6Cob/23/2020-690, 6Cob/24/2020-690 zo dňa 08. apríla 2020, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .
- II. Žalovaný m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov ako súd prvej inštancie v poradí tretím rozsudkom č. k. 18Cb/100/2013-594 zo dňa 22. 10. 2019 žalobu o zaplatenie žalovaného nároku titulom vyúčtovanej zmluvnej pokuty zamietol (1. výrok rozsudku), žalovanému priznal nárok voči žalobcovi na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (2. výrok rozsudku), rovnako štátu priznal nárok voči žalobcovi na náhradu trov konania tiež v rozsahu 100 % (3. výrok rozsudku).
2. Proti tomuto rozsudku ako celku podal žalobca včas odvolanie. Po podaní odvolania, avšak skôr, ako o tomto odvolaní rozhodol odvolací súd, podal žalobca návrh na pripustenie zmeny žalobcu, a to písomným podaním doručeným súdu dňa 24. 11. 2019, v ktorom navrhol, aby súd pripustil vstup nového žalobcu DEŠTRUKPROJEKT s.r.o., so sídlom Rožňavská Baňa 180, Rožňava 048 01, IČO: 45 677 671 do konania, na miesto doterajšieho

žalobcu. Svoj návrh odôvodnil tým, že žalobca na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky, uzatvorenej dňa 21. 11. 2019 medzi Ing. Július Lapdavský Deštrukprojekt (ďalej „postupca“) a spoločnosťou DEŠTRUKPROJEKT s.r.o. (ďalej „postupník“), postúpil svoju pohľadávku voči žalovanému ako dlžníkovi, ktorej zaplatenie je predmetom tohto konania.

3. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 18Cb/100/2013-637 zo dňa 02. 12. 2019 pripustil, aby do konania vstúpil na miesto žalobcu: Ing. Július Lapdavský Deštrukprojekt, Zakarpatská 1901/6, 048 01 Rožňava, právne zastúpený: JUDr. Mária Ďurajová, advokátka so sídlom Nám. 1. mája 11, 018 01 Rožňava, žalobca: DEŠTRUKPROJEKT s.r.o., so sídlom Rožňavská Baňa 180, Rožňava 048 01, IČO: 45 677 671.

4. Žalovaný podaním označeným ako „Návrh na zrušenie uznesenia o pripustení zmeny žalobcu zo dňa 02. 12. 2019“ navrhol súdu prvej inštancie, aby svoje uznesenie zo dňa 02. 12. 2019 zrušil a pokračoval v úkonoch v zmysle § 373 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“). V dôvodoch svojho návrhu žalovaný argumentoval pochybnosťami o zneužití inštitútu zmeny žalobcu pôvodným ako aj novým žalobcom, súčasne procesnou neprípustnosťou predmetného uznesenia, ktoré bolo vydané súdom prvej inštancie vo fáze odvolacieho konania po doručení meritórneho rozsudku a po uplynutí lehoty na odvolanie, čo súčasné znenie C. s. p., neumožňuje.

5. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací uznesením č. k. 6Cob/23/2020-690, 6Cob/24/2020-690 zo dňa 08. 04. 2020, svojím prvým výrokom, zamietol návrh žalobcu na pripustenie zmeny strany sporu na strane žalobcu. Druhým výrokom označeného uznesenia odmietol odvolanie žalovaného proti uzneseniu súdu prvej inštancie č. k. 18Cb/100/2013-637 zo dňa 02. 12. 2019, napokon tretím výrokom rozhodol o vrátení veci súdu prvej inštancie.

6.

Z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu vyplýva, že skôr, ako pristúpil k vecnému prejednaniu odvolania žalobcu proti meritórnemu rozhodnutiu (rozsudku č. k. 18Cb/100/2013-594 zo dňa 22. 10. 2019), musel sa vysporiadať s vyššie označeným podaním žalovaného, nakoľko súd prvej inštancie procesnému návrhu žalovaného nevyhovел argumentujúc tým, že nie je oprávnený rozhodnúť o návrhu žalovaného na zrušenie uznesenia o pripustení zmeny žalobcu podľa § 237 ods. 2 C. s. p.

7. Poukázaním na § 378 ods. 1, 2 C. s. p., odvolací súd konštatoval procesnú neprípustnosť rozhodnutia o zmene žalobcu súdom prvej inštancie po tom, ako už bolo vo veci meritórne rozhodnuté a voči takémuto rozhodnutiu vo veci samej bolo podané niektorou zo strán sporu odvolanie, t. j. rozsudok nenadobudol právoplatnosť a vec sa nachádza v štádiu odvolacieho konania. Uviedol, že nemožno akceptovať vykonateľnosť takéhoto rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemá právomoc, nakoľko by išlo o akceptáciu rozhodnutia nevykonateľného majúceho účinky paaktu. Z takéhoto rozhodnutia (paaktu) súdu prvej inštancie nemohla žiadna zo strán nadobudnúť práva a povinnosti, keďže tzv. paakt nikdy nemal účinky právoplatného a vykonateľného rozhodnutia, preto o tomto návrhu okresný súd nemohol konať a rozhodovať. Poukazom na uvedené odvolací súd na rozhodnutie okresného súdu ako na ničotné neprihliadol a len z dôvodu právnej istoty, keď voči uzneseniu o zmene žaloby nie je prípustný opravný prostriedok, odvolanie žalovaného (za ktoré vyhodnotil podľa obsahu podanie žalovaného označené ako „Návrh na zrušenie uznesenia o pripustení zmeny žaloby zo dňa 02. 12.2019“) odmietol.

8. Následne odvolací súd, vzhľadom na to, že na rozhodnutie, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o návrhu žalobcu na zmenu účastníka na jeho strane, sa hľadí ako na ničotné, rozhodoval o tomto procesnom návrhu žalobcu. Poukázal na ustanovenia § 80 ods. 1, 2, 3 C. s. p., § 524 ods. 1, 2 a § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ďalej na uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 32Cdo/2650/2012 a nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 2482/2014 a stotožnil sa s argumentáciou žalovaného, podľa ktorého žalobca zneužil inštitút zmeny žaloby v nepoctivej pohnútke, keď svoju pohľadávku žalobca postúpil po viac ako 6-tich rokoch od jej uplatnenia na súde po tom, ako

bol jeho nárok, aj keď neprávoplatne, súdom prvej inštancie v celosti zamietnutý, zohľadniac symbolickú odplatu vo výške 100,-- eur, ako aj spriaznenosť postupcu - žalobcu, ktorým je fyzická osoba a postupníka, ktorého štatutárnym orgánom je syn žalobcu vrátane toho, že táto od svojho založenia nevykonáva podnikanie, a preto jediným dôvodom pre postúpenie pohľadávky žalobcu bolo to, že nebude zodpovedný za náhradu prípadných trov konania. Odvolací súd preto konštatujúc, že v danom prípade návrh žalobcu na zmenu účastníkov vykazuje známky zneužitia tohto inštitútu, tento návrh zamietol.

9. Tretím výrokom svojho uznesenia odvolací súd rozhodol o vrátení veci súdu prvej inštancie z dôvodu, že napriek tomu, že prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom rozhodol o nároku štátu na náhradu trov konania, avšak rozsudok, ktorým tak urobil, nedoručil predsedovi konajúceho súdu, čím štátu v zastúpení predsedu príslušného súdu, odňal možnosť konať pred súdom.

10. Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 11. 06. 2020.

11. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca (č. l. 713 - 717), prípustnosť ktorého vyvodil z ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p., a § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. Dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolaním napadnuté uznesenie zmenil tak, že pripustí, aby do konania na miesto žalobcu vstúpila spoločnosť DEŠTRUKPROJEKT s.r.o., so sídlom Rožňavská Baňa 180, Rožňava 048 01, IČO: 45 677 671, alternatívne aby uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súčasne si uplatnil náhradu trov konania.

12. Sumarizujúc obsah svojho dovolania, žalobca má za to, že je osobou legitimovanou na podanie dovolania, nakoľko napadnuté uznesenie bolo vydané v jeho neprospech. Odvolaciemu súdu vytkol, že bol povinný vyhovieť jeho návrhu na pripustenie zmeny žalobcu, nakoľko splnil predpoklady taxatívne stanovené ust. § 80 C. s. p. Namietol zmatečnosť uznesenia tvrdiac, že nie je z neho zrejmé, na základe akého ustanovenia a na základe čoho odvolací súd prijal záver o nemožnosti zmeny na strane žalobcu. Tvrdí, že v konaní nebolo preukázané zneužitie procesnej úpravy za účelom, aby sa možná pohľadávka na náhradu nákladov stala voči neúspešnému žalobcovi nedobytnou. Odvolaciemu súdu vytkol, že pokiaľ vyvodil záver o nulitnom rozhodnutí súdu prvej inštancie, takéto uznesenie nezrušil, ale konal napriek existujúcemu uzneseniu súdu nižšej inštancie o pripustení zmeny na strane žalobcu. Poukazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 551/2012 tvrdí, že odvolací súd nekonal v súlade s princípom právnej istoty v dôsledku zjavnej neodôvodnenosti rozhodnutia vo veci. Odvolaciemu súdu tiež vytkol, že porušil zásadu rovnosti zbraní, ako aj zásadu rovnakého zaobchádzania vo vzťahu k žalobcovi, ktorému na úkor zvýhodnenia žalovaného „nepreskúmateľne“ poškodil, čím porušil jeho právo na spravodlivý proces a na súdnu ochranu. V neposlednom rade mu vytkol nedostatočné odôvodnenia tvrdiac, že v prípade odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe súdov, musí odôvodnenie obsahovať dostatočné vysporiadanie sa s konštantnou judikatúrou.

13. K dovolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný písomným podaním zo dňa 14. 09. 2020 (č. l. 731 - 732), v ktorom navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť. Súčasne si uplatnil náhradu trov konania.

14. Písomné vyjadrenie žalovaného zaslal súd prvej inštancie postupom podľa § 436 ods. 4 C. s. p., žalobcovi (doručenka pripojená k č. l. 741), ktorého ďalšie vyjadrenie v spore nenasledovalo.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „Najvyšší súd SR“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.) skúmal, či je podané dovolanie prípustné, pričom dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť ako procesne neprípustné.

16. Na stručné odôvodnenie svojho rozhodnutia (§ 451 ods. 3 veta prvá C. s. p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

17. Najvyšší súd SR už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 (viď napríklad sp. zn. 1Cdo 6/2014, 3Cdo 209/2015, 3Cdo 308/2016, 5Cdo 255/2014) opakovane uviedol, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby aj právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov

v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred civilným súdom, vrátane dovolacieho konania (m. m. I. ÚS 4/2011). Aj po zmene právnej úpravy civilného sporového konania (vrátane dovolacieho konania), ktorú priniesol Civilný sporový poriadok

v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou, treba dovolanie naďalej považovať

za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia v rámci konania, v ktorom by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (k tomu porovnaj napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo 113/2012, 2Cdo 132/2013, 3Cdo 18/2013,

4Cdo 280/2013, 5Cdo 275/2013, 6Cdo 107/2012 a 7Cdo 92/2012). O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (viď sp. zn. 3Cdo 319/2013, 1Cdo 348/2013, 3Cdo 357/2016, 3Cdo 208/2014). Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd, bez ohľadu na neprípustnosť dovolania, pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 172/03). Tejto mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti.

18. Podľa § 419 C. s. p., je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

19. Podľa § 420 C. s. p., je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd konania vymenovaných v písm. a/ až f/ predmetného ustanovenia (zakotvujúce tzv. vady zmätočnosti). Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p., je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 C. s. p., dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C. s. p., pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ C. s. p. irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade skutočne došlo alebo nedošlo.

20. V danom prípade žalobca (ďalej tiež ako „dovolateľ“) dôvodí prípustnosťou dovolania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., a napadol ním uznesenie, ktorým odvolací súd rozhodol o zamietnutí jeho návrhu na pripustenie zmeny strany sporu na strane žalobcu (a zároveň o odmietnutí odvolania žalovaného a

vrátení vecí súdu prvej inštancie). Je nepochybné, že rozhodnutie o zamietnutí návrhu na pripustenie zmeny strany sporu nie je rozhodnutím vo veci samej a takéto rozhodnutie nie je ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí (a nebolo by ním ani v prípade, ak by súd takémuto návrhu vyhovel). Ide o riešenie situácie, kedy v priebehu konania dôjde k prevodu alebo prechodu práv či vecí, o ktoré sa vedie spor (k zložke tzv. predmetu konania) na inú osobu než stranu prebiehajúceho sporu. Vzhľadom na uvedené, uznesenie o zamietnutí návrhu na pripustenie zmeny sporovej strany nie je spôsobilým predmetom dovolania, nakoľko nepredstavuje meritórne rozhodnutie (nezaoberá sa meritom - vecou samou, vymedzenou žalobou), ani sa ním nekončí samotné konanie o veci. Prípustnosť dovolania preto z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. vyvodit' nemožno.

21. Žalobca prípustnosť dovolania vyvodzuje aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. V zmysle uvedeného ustanovenia je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Zjednocujúcim znakom prípustnosti dovolania vo všetkých troch prípadoch zakotvených v ust. § 421 ods. 1 C. s. p. (teda nielen v prípade písm. a/, ale aj v prípade písm. b/ a c/) je, že dovolanie musí smerovať proti potvrdzujúcemu, resp. zmeňujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu. V danom prípade je dovolaním žalobcu napadnuté zamietajúce (v 1. výroku), súčasne odmietajúce (v 2. výroku) rozhodnutie odvolacieho súdu, proti ktorému tento mimoriadny opravný prostriedok prípustný nie je.

22. Na základe uvedených skutočností dovolací súd dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné (tak podľa § 420 písm. f/ ako aj podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.) odmietol podľa § 447 písm. c/ C. s. p., a to bez toho, aby sa zaoberal otázkou vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

23. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

24. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá C. s. p., a § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z., o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. 05. 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.